

La biòpsia líquida permet predir recaigudes en pacients amb càncer de recte localment avançat

- **Un estudi liderat per metges de l'Hospital del Mar i investigadors de l'Institut Hospital del Mar d'Investigacions Mèdiques, demostra, per primera vegada, la utilitat d'aquesta tècnica, que detecta ADN del tumor a la sang per predir el mal pronòstic en aquest tipus de pacients abans de sotmetre'ls a cirurgia**
- **Els malalts que van donar positiu a la prova van tenir un risc més alt de recaiguda en forma de metastasi, sobretot al fetge, i de mort**
- **El treball, que publica la revista *Clinical Cancer Research*, obre la porta a plantejar un canvi d'estratègia en l'abordatge d'aquest grup de pacients, personalitzant el tractament per adequar-lo al seu risc de recaiguda i tractar la malaltia metastàtica abans que aparegui**

Barcelona, 19 de maig de 2021. – La **biòpsia líquida** permet pronosticar quins pacients amb **càncer de recte localment localitzat patiran una recaiguda**, fins i tot després de passar per un primer tractament de quimioteràpia i radioteràpia i abans de sotmetre's a cirurgia. Ho avala un estudi liderat per metges i investigadors dels serveis d'Oncologia Mèdica i de Patologia de l'Hospital del Mar i de l'Institut Hospital de Mar d'Investigacions Mèdiques (IMIM) i del CIBER en Càncer (CIBERONC), que ha publicat la revista de l'*American Association for Cancer Research*, *Clinical Cancer Research*. L'estudi ha analitzat mostres de 72 pacients d'una vintena d'hospitals de l'Estat, procedents de l'assaig clínic GEMCAD1402, del Grup Espanyol Multidisciplinari en Càncer Digestiu.

Fins al 30% dels pacients amb un càncer de recte localment avançat, pateix una recaiguda i metastasi, tot i haver realitzat tractament de quimioteràpia, radioteràpia i cirurgia. L'objectiu de l'estudi ara publicat ha estat determinar la utilitat de la tècnica de la biòpsia líquida, que permet detectar ADN de les cèl·lules tumorals a la sang, sense necessitat de prendre mostres de teixit, per localitzar aquests pacients. **"Es tracta d'un estudi de prova de concepte, que per primera vegada demostra que la biòpsia líquida en càncer de recte localment avançat, serveix com a factor pronòstic per a decidir el tractament. Això ens dona la base per posar en marxa un assaig clínic prospectiu per analitzar com aplicar el que hem descobert"**, apunta la Dra. Clara Montagut, signant del treball, cap de secció d'Oncologia Digestiva del Servei d'Oncologia Mèdica de l'Hospital del Mar i investigadora del Grup de Recerca en Teràpia Molecular del Càncer de l'IMIM.

Personalitzar el tractament

Els investigadors han utilitzat una nova tècnica de biòpsia líquida per a l'estudi, la LUNAR-1, que amplia la capacitat per a detectar gens de les cèl·lules tumorals a les mostres de sang. És la primera vegada que s'ha fet servir en càncer de recte. La seva utilització ha permès determinar que, aquells pacients que s'han sotmès al tractament habitual de quimioteràpia i radioteràpia, que encara no han passat per quiròfan i presenten ADN del tumor a la sang, tenen mal pronòstic. El **seu risc de patir una recaiguda**, amb metastasi, sobretot al fetge, **és molt elevat** i la seva esperança de vida, molt menor.

Això permet als investigadors avançar que la biòpsia líquida té un alt valor predictiu i de resposta en aquest grup de pacients. Així ho destaca la Dra. Joana Vidal, primera signant del treball, metgessa adjunta del Servei d'Oncologia Mèdica i investigadora de l'IMIM. **"Primer havíem de demostrar que podíem trobar aquest ADN circulant tumoral en pacients amb un tumor localitzat i que haguessin rebut un tractament específic, com és la quimioteràpia i la radioteràpia, abans de ser operats. Després havíem de validar que això té un valor pronòstic en aquests pacients. I ho hem fet. El pas següent serà intentar dissenyar assajos clínics per tal d'aplicar i millorar el tractament individual en cada pacient"**.

Les conclusions del treball apunten a la possible utilització de la biòpsia líquida per orientar i personalitzar el tractament dels pacients abans de la cirurgia. **"Plantejar un canvi en l'estratègia a seguir en el tractament, perquè són malalts en els quals l'atenció no s'ha de fixar únicament en el tumor que tenen al recte sinó en el fet que, en un futur pròxim faran metàstasis. Per tant hem de poder tractar aquesta malaltia metastàtica abans que aparegui"**, explica la Dra. Vidal.

El càncer de recte

Es tracta, de forma conjunta amb el de còlon, d'un dels tipus de tumors més diagnosticat, tant en homes com en dones. Entre els pacients més joves (de menys de 50 anys) la incidència del càncer de còlon i recte augmenta un 2% cada any. Per aquest motiu estan entre els que provoquen una mortalitat més alta, tot i que la supervivència al cap de cinc anys se situa al voltant del 60%. Entre les causes, hi ha la predisposició genètica, el tabaquisme i altres mals hàbits de vida. La detecció precoç és fonamental per incrementar la supervivència dels pacients, per això, des de fa més de deu anys funciona el [Programa de detecció precoç de càncer de còlon i recte](#), que, a partir d'una mostra de femta permet detectar pacients amb risc de desenvolupar la malaltia i als quals cal realitzar proves per descartar-la o tractar-la de forma precoç.

Article de referència

Vidal J, Casadevall D, Bellosillo B, Pericay C, Garcia-Carbonero R, Losa F, Layos L, Alonso V, Capdevila J, Gallego J, Vera R, Salud A, Martin-Richard M, Nogué M, Cillán E, Maurel J, Faull I, Raymond V, Fernández-Martos C, Montagut C. [Clinical Impact of Presurgery Circulating Tumor DNA after Total Neoadjuvant Treatment in Locally Advanced Rectal Cancer: A Biomarker Study from the GEMCAD 1402 Trial](#). Clin Cancer Res. 2021 Mar 16. doi: 10.1158/1078-0432.CCR-20-4769. Epub ahead of print. PMID: 33727257.

Més informació

Departament de Comunicació de l'Hospital del Mar. Tel. 932483537.
dcollantes@hospitaldelmar.cat / comunicacio@hospitaldelmar.cat